

Ochrona środowiska w 2023 r.

27.06.2024 r.

12%

Spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej¹ i ludności

W 2023 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej¹ i ludności (o ok. 12%) oraz ilości wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych w porównaniu do roku poprzedniego (o ok. 13%). Nastąpiła redukcja emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza o ok. 21% oraz gazowych o ponad 15%. Zmniejszyła się o ok. 4% ogólna ilość wytworzonych odpadów – spadek ilości odpadów przemysłowych o ok. 5%.

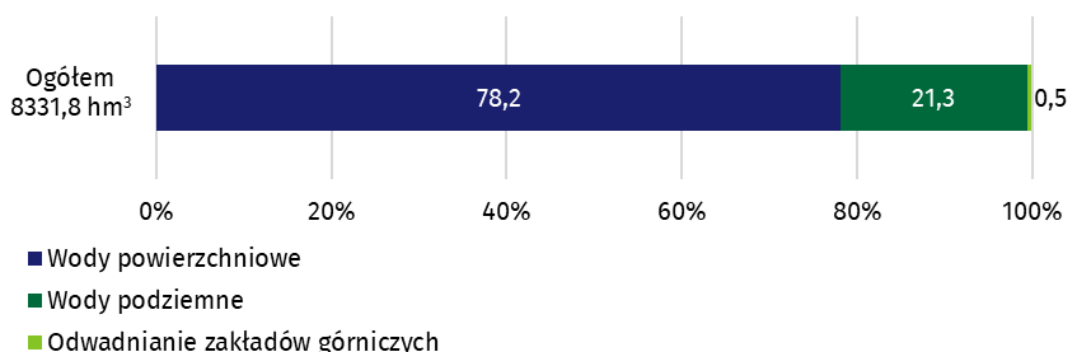
Woda i Ścieki

Pobór i zużycie wody

W 2023 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w porównaniu do poprzedniego roku z 9,4 km³ do 8,3 km³. Największy udział w poborze wody (ok. 65%), przypadają na cele produkcyjne (5,4 km³, wobec 6,4 km³ w 2022 r.). Odnotowano spadek (o 18%) ilości wody pobranej na cele wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i handlu energią elektryczną w porównaniu do roku poprzedniego. Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych oraz na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej nie zmienił się istotnie w stosunku do roku 2022. Wyniósł odpowiednio 0,8 km³ i 2,1 km³.

Głównym źródłem zaopatrzenia gospodarki narodowej w wodę są wody powierzchniowe. Ich pobór w 2023 r. wyniósł 6,5 km³ i pokrył 78% potrzeb. Wody powierzchniowe wykorzystywane były głównie do celów produkcyjnych w przemyśle. Pobór wód podziemnych wyniósł ok. 1,8 km³ i wzrósł w stosunku do roku 2022 o ok. 1%.

Wykres 1. Struktura poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru w 2023 r.

W 2023 r. zużycie wody wynosiło ok. 7,9 km³, co stanowiło ok. 88% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku. Analogicznie jak w latach poprzednich, największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miał przemysł 68% (5,4 km³). Zużycie

W 2023 r. zużyto 7,9 km³ wody (88% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku)

¹ Bez rolnictwa i leśnictwa

wody w rybactwie stanowiło ok. 11% (0,8 km³) całkowitego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej. Zużycie wody przez sektor komunalny, w ramach eksploatacji sieci wodociągowej wyniosło 1,7 km³ (ok. 21%). W 2023 r. zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych było zbliżone do roku ubiegłego i wyniosło 1,3 km³.

Ścieki

W 2023 r. ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia spadła w stosunku do roku ubiegłego o ok. 1% i wyniosła ponad 2,1 km³, ilość ścieków nieoczyszczanych nieznacznie spadła i wyniosła ok. 0,1 km³. Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów wzrosła o 1,6 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego i osiągnęła wartość 1,19 km³, co stanowi 61% ścieków oczyszczanych, natomiast ilość ścieków oczyszczanych mechanicznie wyniosła 0,33 km³ (17% ścieków poddanych procesom oczyszczania).

Część ścieków wymagających oczyszczenia (ok. 6%) nie została poddana procesom oczyszczania. Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2023 r. wynosiła 135,8 hm³, wobec 137,9 hm³ w roku poprzednim.

W 2023 r. odnotowano spadek liczby oczyszczalni przemysłowych (z 854 w 2022 r. do 841 w 2023 r.). Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych (3 249) spadła w stosunku do roku ubiegłego (3 260). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2023 r. wynosił 76%, przy czym w miastach wynosił ok. 95%, zaś na wsiach 48%.

Nieczystości ciekłe

W związku z niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą kanalizacyjną, część mieszkańców nadal korzystała z przydomowych systemów do odprowadzania ścieków. W 2023 r. liczba zbiorników bezodpływowych, podobnie jak w roku poprzednim, wynosiła 2,1 mln. Ilość nieczystości ciekłych odebranych i dostarczonych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych wynosiła 47,3 hm³ wobec 38,0 hm³ w 2022 r.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Wielkość emisji pyłów w 2023 r. z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, tj. z zakładów o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń do powietrza (1 820 zakładów) wyniosła ok. 16 tys. ton i zmniejszyła się o ok. 21% w stosunku do ubiegłego roku. Głównymi źródłami emisji było przetwórstwo przemysłowe (56%) oraz jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (33%).

Tablica 1. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

Wyszczególnienie	2022	2023
Liczba zakładów	1 844	1 820
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:		
pyłowych	20,2	16,0
w tym ze spalania paliw	10,8	7,8
gazowych	203 623,4	172 771,3
w tym dwutlenek węgla	202 572,9	171 853,8
dwutlenek siarki	162,7	129,0
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	166,7	148,7
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %		
pyłowych	99,9	99,9
gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,7	74,1

Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2023 r. wyniosła 135,8 hm³

W 2023 r. liczba zbiorników bezodpływowych wynosiła 2,1 mln

W 2023 r. odnotowano spadek wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych o ok. 21% w porównaniu do poprzedniego roku

W 2023 r. nastąpił spadek ilości wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych o ponad 15% w porównaniu do poprzedniego roku

W 2023 r. emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ukształtowała się na poziomie ok. 173 mln ton i zmniejszyła się w stosunku do 2022 r. o ponad 15%. Ponad 99% tej emisji stanowił dwutlenek węgla oraz po 0,1% – dwutlenek siarki, tlenek węgla i tlenki azotu. Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (ponad 68%) oraz zakłady przetwórstwa przemysłowego (prawie 30%).

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2023 r. zatrzymano 14,4 mln ton (99,9%) pyłów i 2,6 mln ton (74,1%) gazów (bez CO₂) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w 2023 r. dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych wynosiły: 94,0% dla dwutlenku siarki, 74,6% dla węglowodorów, 48,1% dla tlenków azotu, 38,1% dla tlenku węgla, 40,0% dla innych zanieczyszczeń (głównie amoniaku, dwusiarczku węgla, fluoru, siarkowodoru, związków chłoroorganicznych).

Ochrona przyrody i krajobrazu

Polska zaliczana jest do grupy państw europejskich o dużej różnorodności biologicznej, zarówno pod względem liczby gatunków, jak i walorów środowiskowych. Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody (łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach tych obszarów) w końcu 2023 r. wynosiła ponad 10,1 mln ha, co stanowiło 32,2% powierzchni kraju.

Wskaźnik powierzchni obszarów prawnie chronionych przypadającej na jednego mieszkańca wyniósł 2 685 m², wobec 2 678 m² w 2022 r.

W 2023 r. powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona stanowiła 32,2% powierzchni kraju

Tablica 2. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba obiektów	Powierzchnia ogółem			
		w tys. ha	w odsetkach	w % powierzchni ogólnej kraju	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM	10 783	10 105,5	100,0	32,2	2 685,0
Parki narodowe	23	315,2	3,1	1,0	83,8
Rezerваты przyrody	1 523	173,0	1,7	0,6	46,0
Parki krajobrazowe ^a	126	2 525,0	25,0	8,0	670,9
Obszary chronionego krajobrazu ^a	389	6 917,3	68,5	22,0	1 837,9
Użytki ekologiczne	8 217	56,7	0,6	0,2	15,1
Stanowiska dokumentacyjne	186	0,9	0,0	0,0	0,2
Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	319	117,3	1,2	0,4	31,2

a Bez rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

W końcu 2023 r. było zarejestrowanych 34 869 pomników przyrody, co stanowiło spadek o 108 obiektów względem 2022 r.

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej służą, oprócz form ochrony przyrody, tereny zieleni. W 2023 r. powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych wyniosła 25,4 tys. ha, zaś zieleńców 12,9 tys. ha, co stanowi wzrost powierzchni parków o 0,7 tys. ha i powierzchni zieleńców o 0,2 tys. ha względem 2022 r.

Odpady

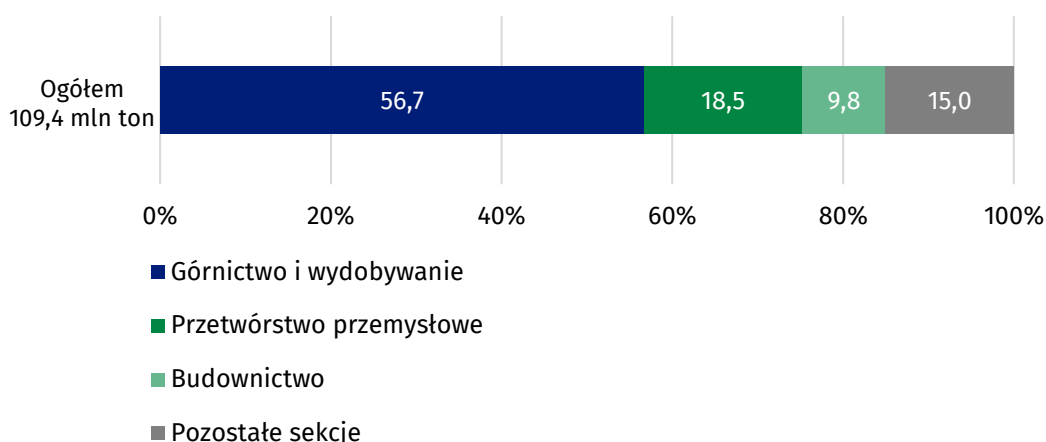
Odpady przemysłowe

W 2023 r. wytworzonych zostało 109,4 mln ton odpadów przemysłowych (spadek o 4,9% względem roku poprzedniego).

Głównym źródłem odpadów były: górnictwo i wydobywanie (62,0 mln ton), przetwórstwo przemysłowe (20,3 mln ton) oraz budownictwo (10,7 mln ton).

Odnotowano spadek ilości wytworzonych odpadów przemysłowych o 4,9% w porównaniu do poprzedniego roku

Wykres 2. Struktura odpadów wytworzonych według rodzajów działalności w 2023 r.

Największy udział w ilości wytworzonych odpadów stanowiły odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud i innych kopalin (58,9%) oraz odpady z procesów termicznych (13,6%).

Dominującymi sposobami postępowania z odpadami wytworzonymi w 2023 r. były odzysk (48,8%) oraz składowanie (41,5%).

Udział odpadów przemysłowych poddanych odzyskowi wyniósł 48,8%

Ilość odpadów składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych zakładów na koniec 2023 r. wyniosła 1 842 mln ton. Niezrekultywowana powierzchnia składowisk odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła 7,9 tys. ha, z czego składowiska, obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w tym hałdy stanowiły 53,6%, zaś stawy osadowe 46,4%. W ciągu roku zreaktywowano 47,6 ha powierzchni terenów składowania odpadów.

Odpady komunalne

W 2023 r. zebranych zostało 13,4 mln ton odpadów komunalnych (wzrost o 0,2% w porównaniu z 2022 r.). Na jednego mieszkańca przypadało średnio 356,7 kg zebranych odpadów komunalnych, co oznacza wzrost o 1,9 kg w porównaniu z rokiem poprzednim.

Odnotowano wzrost ilości wytworzonych odpadów komunalnych o 0,2% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 3. Odpady komunalne wytworzone

Wyszczególnienie	2022	2023	2022 = 100
	w tys. ton		
Ogółem	13 420,3	13 447,9	100,2
Odebrane lub zebrane selektywnie	5 361,0	5 468,8	102,0
Zmieszane	8 059,3	7 979,1	99,0

Z gospodarstw domowych odebrano 11,6 mln ton odpadów, co stanowiło 86,3% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

W 2023 r. funkcjonowało 2 330 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Usługę odbierania odpadów komunalnych świadczyło 1 323 przedsiębiorstw.

Zebrane odpady komunalne w 2023 r. zostały skierowane do następujących procesów:

- odzysk – 6 391,9 tys. ton (47,5%), w tym:
  - recykling – 2 120,2 tys. ton (15,8%),
  - biologiczne procesy przetwarzania (kompostowanie lub fermentacja) – 1 586,0 tys. ton (11,8%),
  - przekształcenie termiczne z odzyskiem energii – 2 685,6 tys. ton (20,0%),
- unieszkodliwienie – 4 159,4 tys. ton (30,9%), w tym:
  - przez przekształcenie termiczne bez odzysku energii – 92,1 tys. ton (0,7%),
  - przez składowanie – 4 067,3 tys. ton (30,2%).

Na koniec 2023 r. funkcjonowało 254 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 1 632,7 ha. 93% z nich wyposażonych było w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano ok. 137 714 tys. MJ energii cieplnej oraz ok. 115 352 tys. kWh energii elektrycznej. W 2023 r. zamkniętych zostało 13 składowisk o łącznej powierzchni ok. 34,2 ha. W 2023 r. zlikwidowano 9 804 dzikich wysypisk, z których łącznie zebrano ok. 63,7 tys. ton odpadów komunalnych. Na koniec 2023 r. odnotowano istnienie 2 154 dzikich wysypisk.

Udział odpadów komunalnych skierowanych do odzysku wyniósł 47,5%

W 2023 r. zlikwidowano 9804 dzikich wysypisk

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:

Departament

Rolnictwa i Środowiska

Dyrektor Marta Wojciechowska

Tel: 22 608 34 12

Rozpowszechnianie:

Wydział Współpracy z Mediami

Tel. komórkowy: +48 695 255 032

Tel. stacjonarne: +48 22 608 38 04, +48 22 449 41 45,
+48 22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

gus_stat

glownyurządstatystycznygus

glownyurządstatystyczny

Powiązane opracowania

[Ochrona środowiska 2023](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ochrona środowiska](#)

[Zużycie wody](#)

[Ścieki](#)

[Nieczystości ciekłe](#)

[Ochrona powietrza](#)

[Ochrona przyrody](#)

[Odpady](#)